

RIKSDAGENS PROTOKOLL

1949

FÖRSTA KAMMAREN

Nr 3

21—26 januari.

Debatter m. m.

Fredagen den 21 januari.

	Sid.
Interpellation av herr Grym om vidgad rätt till ersättning enligt olycksfallsförsäkringslagen	6

Onsdagen den 26 januari.

Svar på fråga av herr Näsgård ang. den begärda utredningen om beslutande folkomröstning	16
Interpellation av fru Svenson om frivillig sjukhjälpförsäkring för gifta kvinnor	20

Samtliga avgjorda ärenden.

Onsdagen den 26 januari.

Val av ledamöter och suppleanter i kammarens tillfälliga utskott ..	16
Bankoutskottets memorial nr 1, med överlämnande av fullmäktiges i riksbanken till bankoutskottet avgivna berättelse	19
— nr 2, med överlämnande av fullmäktiges i riksgäldskontoret till innevarande riksdag avgivna, till bankoutskottet avlämnade berättelse	19

Fredagen den 21 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 11 förmiddagen; och dess förhandlingar leddes av herr förste vice talmannen.

Föredrogos och hänvisades till konstitutionsutskottet nedannämnda motioner:

nr 51, av herr *Andersson, Elon*, m. fl., angående en rättvisare mandatfördelning mellan partierna vid val till riksdagen och vid kommunalval; samt

nr 52, av herr *Weiland* m. fl., angående upphävande av gällande bestämmelse om stads indelning i valkretsar vid stadsfullmäktigeval.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet nedannämnda motioner:

nr 53, av herr *Holmbäck*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till en verkstadsbyggnad vid fångvårdsanstalten i Uppsala;

nr 54, av herr *Heiding* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till förstärkning och förbättring av vägar;

nr 55, av herr *Lundqvist* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till byggande av broar;

nr 56, av herr *Lundqvist* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till vägbeläggningar;

nr 57, av herr *Velander*, om ianspråktagande av anslaget till ostkustbanans elektrifiering; samt

nr 58, av herr *Velander* m. fl., angående en effektivisering av kustbevaknings- och livräddningstjänsten utefter våra kuster.

Föredrogos och hänvisades till bankoutskottet herr *Leanders* motion, nr 59, om årligt understöd åt förra mässföreståndarinnan Ellen Sofia Sjöberg.

Föredrogos och hänvisades till behandling av lagutskott nedannämnda motioner:

nr 60, av fröken *Andersson* och herr *Löthner*, angående ändrade bestämmelser om underhållsbidrag till fränskild make;

nr 61, av fröken *Andersson*, angående tvångskastrering av sedlighetsförbrytare; och

nr 62, av herr *Petersson, Emil*, angående en obligatorisk olycksfallsförsäkring för fiskare.

Föredrogos och hänvisades till jordbruksutskottet nedannämnda motioner:

nr 63, av herr *Mannerskantz* m. fl., om ökade anslag till befrämjande av fröodlingen m. m.;

nr 64, av herr *Näsgård* m. fl., angående visst förtydligande av bestämmelserna om lån och bidrag från jordbrukets maskinlänefond;

nr 65, av herrar *Osvald* och *Sundelin*, angående viss ändring av bestämmelserna om bidrag från jordbrukets maskinlänefond;

nr 66, av herrar *Sundelin* och *Osvald*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar om anslag till statens växtskyddsanstalt; samt

nr 67, av herr *Andersson, Lars*, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts i proposition nr 2 gjorda framställning om anslag till förlagslån åt hushållningssällskap.

Föredrogos och hänvisades till ett tillfälligt utskott nedannämnda motioner:

nr 68, av herr *Isaksson* m. fl., om bättre tillgodoseende av landsbygdsbefolkningens intressen beträffande postgång och telefonförbindelser;

nr 69, av herr *Niklasson* m. fl., angående skyldigheten att utföra skyddsan-

ordningar vid korsningar mellan stark- och svagströmsledningar, tillhöriga olika ägare;

nr 70, av herr *Domö* m. fl., angående en översyn av socialvården; samt

nr 71, av herrar *Mannerskantz* och *Lundgren*, om vissa åtgärder för att avskilja svårhanterliga och störande element från de kommunala ålderdomshemmen.

Anmälades och bordlades bankoutskottets memorial:

nr 1, med överlämnande av fullmäktiges i riksbanken till bankoutskottet avgivna berättelse; och

nr 2, med överlämnande av fullmäktiges i riksgäldskontoret till innevarande riksdag avgivna, till bankoutskottet avlämnade berättelse.

Avgåvos och bordlades nedannämnda motioner:

nr 72, av herr *Johannesson* m. fl., med förslag till ändrad lydelse av § 9 riksdagsordningen;

nr 73, av herr *Tjällgren*, angående ändrade grunder för mandatfördelningen mellan valkretsarna vid val till riksdagen;

nr 74, av herr *Anderberg* och herr *Andersson, Elon*, om vidgad tillämpning av kungörelsen angående understöd av statsmedel för utomprocessuell rätts hjälp annorledes än genom offentlig rättshjälpsanstalt;

nr 75, av herr *Persson, Ivar*, m. fl., om ökat anslag till frivilliga skytteväsendets befrämjande;

nr 76, av herr *von Heland* m. fl., angående förstärkning av flygvapnet;

nr 77, av herr *Wahlund* m. fl., om avskaffande av dyrortssystemet m. m.;

nr 78, av herr *Eskilsson* och herr *Nilsson, Hjalmar*, om slopande av lägsta ortgruppen i dyrortsindelningen;

nr 79, av herr *Sunne* och herr *Petersson, Emil*, angående löneplacering av vissa sociala kuratorstjänster;

nr 80, av herr *Lindblom* m. fl. angående vissa direktiv beträffande fördel-

ningen av kvoterna för bostadsbyggnad m. m.;

nr 81, av herr *Lindblom* m. fl., om åtgärder för en snabb ökning av antalet bostäder;

nr 82, av fru *Svenson* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till bidrag till avlönande av hemvårdarinnor;

nr 83, av herr *Eskilsson* och herr *Nilsson, Hjalmar*, om ökat anslag till bidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp;

nr 84, av herr *Grym* m. fl., om ökat anslag till bidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp;

nr 85, av herr *Andersson, Lars*, m. fl., om ökat anslag till bidrag till byggande av enskilda vägar;

nr 86, av herrar *Heiding* och *Mannerskantz*, angående fortsättande av järnvägs elektrifieringen;

nr 87, av herr *Thun* m. fl., angående förbättring av kommunikationerna i Stockholms skärgård;

nr 88, av herr *Gustavson* m. fl., om utredning och förslag rörande inomskärsfarleden i Bohuslän;

nr 89, av herr *Elofsson, Gustaf*, och herr *Persson, Karl*, om införande av kanalavgift för Falsterbokanalen;

nr 90, av herr *Gillström* och herr *Nilsson, Ernst Hjalmar*, om restitution av krigskonjunkturskatt till Loss- och lastningsföreningen Hamnarbete, u. p. a.;

nr 91, av herr *Arrhén*, om vissa åtgärder mot lärarbristen vid våra högre skolor;

nr 92, av herrar *Norman* och *Lindén*, angående en allmän organisation av övningslärartjänster vid folkskolan;

nr 93, av herr *Gillström* m. fl., om viss ändring i grunderna för statsbidrag till byggnader för folkskoleväsendet;

nr 94, av herrar *Olofsson* och *Svedberg*, angående en översyn av statsbidragsbestämmelserna rörande skolmål-tider;

nr 95, av herr *Persson, Ivar*, m. fl., om anslag till Svenska Dramatikers Studio;

nr 96, av herrar *Åkerberg* och *Krögel*, om ökat anslag till avlöning av landsfiskaler;

nr 97, av herr *Nilzon, Ivar*, om ökat anslag till bidrag till kommuner för uppförande av brandstationer;

nr 98, av herr *Velander* m. fl., angående vidgad rätt att vid taxering göra avdrag för i utlandet erlagda allmänna utskylder;

nr 99, av herr *Elofsson, Gustaf*, m. fl., angående rätt för gifta kvinnor, som arbeta inom jordbruket, att vid taxering åtnjuta särskilt avdrag;

nr 100, av herr *Heiding* m. fl., angående fastighetsskattens avskaffande m. m.;

nr 101, av herr *Heiding* m. fl., angående upphävande av lagen om kvarlä-tenskapsskatt;

nr 102, av herr *Nilsson, Ernst Hjalmar*, m. fl., angående ändrad lydelse av 15 § tredje stycket förordningen om nöjesskatt;

nr 103, av fru *Svenson* m. fl., om sänkning i vissa fall av nöjesskatten vid biografföreställningar;

nr 104, av herr *von Heland*, angående provisoriskt upphävande av tullen på glasflaskor;

nr 105, av herrar *Gustavson* och *Mattsson*, om höjning av tullen på ost-ron m. m.;

nr 106, av herr *Andersson, Birger* m. fl., om utredning rörande statsmonopol eller annan jämbördig företagsform för tillverkning av skattepliktiga maltdrycker;

nr 107, av herr *Björkman* m. fl., om pension åt assistenten hos riksdagens revisorer K. J. Hedberg;

nr 108, av herr *Edin*, om pension åt förre banarbetaren J. O. Eriksson;

nr 109, av herr *Heiding* m. fl., angående tryckning av en förteckning över bondeståndets ledamöter under tiden 1600—1697;

nr 110, av fröken *Andersson*, med förslag till lag om ändrad lydelse av 41 § sinnessjuklagen;

nr 111, av herr *Persson, Ivar* m. fl., om ändrad indelning av landet i bostadskostnadsgrupper för folkpensionärerna;

nr 112, av fru *Sjöström-Bengtsson* m. fl., om utredning rörande tillämpningen av gällande bestämmelser angä-

ende folkpension, som tillkommer sinnesslöa;

nr 113, av herr *Persson, Ivar*, m. fl., om möjliggörande att använda å ofri grund belägna magasin och dylika byggnader såsom kreditobjekt m. m.;

nr 114, av herr *Lindblom* m. fl., angående legalisering av den chiropraktiska verksamheten;

nr 115, av herr *Näslund* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om investeringsanslag till jordfonden;

nr 116, av herr *Aaby-Ericsson* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till kostnader för planeringskommittéer;

nr 117, av herr *Aaby-Ericsson* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till bidrag till jordbrukets rationalisering;

nr 118, av herr *Elofsson, Gustaf*, om vissa ändringar i kungörelsen angående statligt stöd till jordbrukets yttre och inre rationalisering m. m.;

nr 119, av herr *Elofsson, Gustaf*, m. fl., om anslag till främjande av lagringsforskning;

nr 120, av herr *Elofsson, Gustaf*, m. fl., om ökat anslag till bidrag till föreningen för växtförädling av fruktträd;

nr 121, av herr *Gustavson* m. fl., angående statlig kreditgaranti för lån till förvärv av fiskefartyg;

nr 122, av herr *Petersson, Emil*, om anslag till restitution av bensinskatt till fiskare;

nr 123, av herr *Sundelin*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Grundförbättringar: Statens avdiktninganslag;

nr 124, av herr *Andersson, Lars* och herr *Pålsson*, angående utredningar om olika produktionsgrenars lönsamhet inom skilda jordbruksområden;

nr 125, av herr *Eskilsson* och herr *Nilsson, Hjalmar*, angående viss ändring av lantbruksnämndstaxan;

nr 126, av herrar *Isaksson* och *Aaby-Ericsson*, om anslag till inrättande av sju nya veterinärdistrikt;

nr 127, av herr *Andersson, Lars*, m. fl., om utredning rörande livdjurshandelns ordnande m. m.;

nr 128, av herr *Näslund*, angående

Interpellation om vidgad rätt till ersättning enligt olycksfallsförsäkringslagen.

viss ersättning av statsmedel åt delägare i »Svarthyns dikningsföretag av år 1941» i Överluleå socken;

nr 129, av herrar *Eskilsson* och *Isaksson*, om upphävande av bestämmelserna rörande slaktgodemän;

nr 130, av fru *Svenson* och herr *Lodenius*, om slopande av sockerransone-ningen för de enskilda hushållen; samt

nr 131, av herr *Tjällgren*, angående en allmän inventering av arbetskraftsbehov och tillgång på arbetskraft.

—————

Interpellation om vidgad rätt till ersättning enligt olycksfallsförsäkringslagen.

Herr GRYM erhöi på begäran ordet och anförde: Herr talman! I december 1947 skadades genom olycksfall en hos domänverket inom Övre Norrbottens distrikt anställd skogskörare, då han under vattning av sin häst å kojplanen invid den åt honom anvisade skogskojan halkade och bröt vänstra benet ovanför vänstra knäet. Ansökan om ersättning åt den av olycksfallet drabbade ingavs i vederbörlig ordning. Riksförsäkringsanstalten avtog denna framställning om ersättning och förklarade, att då ifrågavarande olycksfall icke kunde anses såsom olycksfall i arbete i olycksfallsförsäkringslagens mening, någon ersättning enligt sagda lag icke kunde tillerkännas den skadade. Över riksförsäkringsanstaltens beslut har besvär anförts hos kungl. försäkringsrådet, men försäkringsrådet har ej funnit skäl göra ändring i det överklagade beslutet.

I den av Albert Eisen och Ernst Löfmark år 1945 utgivna femte upplagan av »Försäkring för olycksfall i arbete och yrkessjukdom» uttalas å s. 37, punkt 12: »Beträffande olycksfall på färd eller resa i arbetsgivarens uppdrag böra, förutom olycksfall under uppdragets utförande, även olycksfall under själva färden eller resan enligt allmänna regler anses såsom olycksfall i arbete.»

Såsom föranledda av arbetsanställningen äro i regel att anse färder vid

arbetets början och slut (s. 45, punkt 4). Att färd till en av skogsförvaltning för den tid, då huggnings- och körningsarbete pågår, anvisad skogskoja är att hänföra till färd i arbetet synes vara obestridligt. Följaktligen bör olycka, som inträffar under eller i samband med sådan färd, bliva föremål för ersättning.

I förevarande fall hade vederbörande kört från sitt hem till den 18 km därifrån belägna skogskojan och på kojplanen spänt ifrån hästen för att föra honom i stallet. Dessförinnan måste han vattna hästen och råkade under vattenhämtningen halka med påföljd att han i fallet bröt vänstra benet. Färden kan icke anses avslutad, förrän hästen ställts i stallet, och med hänsyn till den rätt primitiva beskaffenheten av stall vid skogskojar var det antagligen nödvändigt att vattna hästen *utanför* stallet. Den omständigheten att hästen var fränspänd och avselad bör väl icke medföra befrielse från utgivande av olycksfallsersättning, ty denna åtgärd och hästens vattnande var efter 18 km färd nödvändig att utföra utan dröjsmål.

Visserligen finnes å s. 51 punkt 7 b anmärkt, att färd med häst och fordon principiellt icke anses börjad förrän i och med hästens anspänning för fordonet, och i riksförsäkringsanstaltens beslut har angivits att som regel enligt gällande praxis färd anses avslutad i och med att hästen spänts från fordonet.

Med hänsyn till arten av en skogskörarens arbete synes det nödvändigt att sist angivna praxis ändras. Det kan icke anses vara för rättstillämpningen tilltalande, att en olycka, som inträffar under det att köraren om sin häst tar sådan vård, att denna skall vara i form att utföra mellan arbetsgivaren och köraren avtalat arbete, icke skall vara hänförlig till olycksfall i arbete. Även om mot förmodan *färden* skulle betraktas såsom avslutad, har körarens arbete börjat i och med att han sköter om sitt »arbetsredskap» — hästen — för att vara redo för påföljande dags arbete.

Interpellation om vidgad rätt till ersättning enligt olycksfallsförsäkringslagen.

En ändring av rättspraxis är i detta fall även påkallad med hänsyn till svårigheterna att anskaffa arbetskraft till skogen. Om förutsättningarna för ett effektivt arbetarskydd i nu angivet avseende brista, blir möjligheten att er-hålla skogskörare försvårad.

Med återopande av det ovan anförda anhåller jag om första kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för socialdepartementet få framställa följande interpellation:

Kan förslag väntas från regeringen till sådan ändring av olycksfallsförsäkrings-

lagen, att olycksfall av här anförda slag inbegripes under lagen?

På gjord proposition medgav kamma-ren, att ifrågavarande spörsmål finge framställas.

Justerades protokollsutdrag för den-na dag, varefter kammarens sammanträ-de avslutades kl. 11.16 förmiddagen.

In fidem

G. H. Berggren.

Lördagen den 22 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 11 för-middagen.

Herr statsrådet *Zetterberg* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition nr 11, med förslag till lag angående skyldighet att avlämna för bibliotek avsedda exemplar av tryckt skrift.

Föredrogos och hänvisades till kon-stitutionsutskottet nedannämnda motio-ner:

nr 72, av herr *Johannesson* m. fl., med förslag till ändrad lydelse av § 9 riks-dagsordningen; och

nr 73, av herr *Tjällgren*, angående ändrade grunder för mandatfördelning-en mellan valkretsarna vid val till riks-dagen.

Föredrogos och hänvisades till stats-utskottet nedannämnda motioner:

nr 74, av herr *Anderberg* och herr *Andersson*, *Elon*, om vidgad tillämpning av kungörelsen angående understöd av statsmedel för utomprocessuell rätts-hjälp annorledes än genom offentlig rättshjälpsanstalt;

nr 75, av herr *Persson*, *Ivar*, m. fl., om ökat anslag till frivilliga skyttevä-sendets befrämjande;

nr 76, av herr *von Heland* m. fl., angå-ende förstärkning av flygvapnet;

nr 77, av herr *Wahlund* m. fl., om av-skaffande av dyrortssystemet m. m.;

nr 78, av herr *Eskilsson* och herr *Nils-son*, *Hjalmar*, om slopande av lägsta ortsgruppen i dyrortsindelningen;

nr 79, av herr *Sunne* och herr *Peters-son*, *Emil*, angående löneplacering av vissa sociala kuratorstjänster;

nr 80, av herr *Lindblom* m. fl., angå-ende vissa direktiv beträffande fördel-ningen av kvoterna för bostadsbyggandet m. m.;

nr 81, av herr *Lindblom* m. fl., om åtgärder för en snabb ökning av antalet bostäder;

nr 82, av fru *Svenson* m. fl., i anled-ning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till bidrag till avlönande av hem-vårdarinnor;

nr 83, av herr *Eskilsson* och herr *Nilsson*, *Hjalmar*, om ökat anslag till bi-drag till anläggningar för vattenförsörj-ning och avlopp;

nr 84, av herr *Grym* m. fl., om ökat anslag till bidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp;

nr 85, av herr *Anderson, Lars*, m. fl., om ökat anslag till bidrag till byggande av enskilda vägar;

nr 86, av herrar *Heiding* och *Manner-skantz*, angående fortsättande av järnvägslektrifieringen;

nr 87, av herr *Thun* m. fl., angående förbättring av kommunikationerna i Stockholms skärgård;

nr 88, av herr *Gustavson* m. fl., om utredning och förslag rörande inomskärsfarleden i Bohuslän;

nr 89, av herr *Elofsson, Gustaf*, och herr *Persson, Karl*, om införande av kanalavgift för Falsterbokanalen;

nr 90, av herr *Gillström* och herr *Nilsson, Ernst Hjalmar*, om restitution av krigskonjunkturskatt till Loss- och lastningsföreningen Hamnarbete, u. p. a.;

nr 91, av herr *Arrhén*, om vissa åtgärder mot lärarbristen vid våra högre skolor;

nr 92, av herrar *Norman* och *Lindén*, angående en allmän organisation av övningslärartjänster vid folkskolan;

nr 93, av herr *Gillström* m. fl., om viss ändring i grunderna för statsbidrag till byggnader för folkskoleväsendet;

nr 94, av herrar *Olofsson* och *Svedberg*, angående en översyn av statsbidragsbestämmelserna rörande skolmål-tider;

nr 95, av herr *Persson, Ivar*, m. fl., om anslag till Svenska Dramatikers Studio;

nr 96, av herrar *Åkerberg* och *Krügel*, om ökat anslag till avlöning av landsfiskaler; samt

nr 97, av herr *Nilzon, Ivar*, om ökat anslag till bidrag till kommuner för uppförande av brandstationer.

Föredrogos och hänvisades till bevillningsutskottet nedannämnda motioner:

nr 98, av herr *Velander* m. fl., angående vidgad rätt att vid taxering göra avdrag för i utlandet erlagda allmänna utskylder;

nr 99, av herr *Elofsson, Gustaf*, m. fl., angående rätt för gifta kvinnor, som arbeta inom jordbruket, att vid taxering åtnjuta särskilt avdrag;

nr 100, av herr *Heiding* m. fl., angående fastighetsskattens avskaffande m. m.;

nr 101, av herr *Heiding* m. fl., angående upphävande av lagen om kvarlåtenskapsskatt;

nr 102, av herr *Nilsson, Ernst Hjalmar*, m. fl., angående ändrad lydelse av 15 § tredje stycket förordningen om nöjesskatt;

nr 103, av fru *Svenson* m. fl., om sänkning i vissa fall av nöjesskatten vid biografföreställningar;

nr 104, av herr *von Heland*, angående provisoriskt upphävande av tullen på glasflaskor;

nr 105, av herrar *Gustavson* och *Mattsson*, om höjning av tullen på ostron m. m.; samt

nr 106, av herr *Andersson, Birger*, m. fl., om utredning rörande statsmonopol eller annan jämbördig företagsform för tillverkning av skattepliktiga maltdrycker.

Föredrogos och hänvisades till bankoutskottet nedannämnda motioner;

nr 107, av herr *Björkman* m. fl., om pension åt assistenten hos riksdagens revisorer K. J. Hedberg;

nr 108, av herr *Edin*, om pension åt förre banarbetaren J. O. Eriksson; och

nr 109, av herr *Heiding* m. fl., angående tryckning av en förteckning över bondeståndets ledamöter under tiden 1600—1697.

Föredrogos och hänvisades till behandlingen av lagutskott nedannämnda motioner:

nr 110, av fröken *Andersson*, med förslag till lag om ändrad lydelse av 41 § sinnessjuklagen;

nr 111, av herr *Persson, Ivar*, m. fl., om ändrad indelning av landet i bostadskostnadsgrupper för folkpensionärerna;

nr 112, av fru *Sjöström-Bengtsson* m. fl., om utredning rörande tillämpningen av gällande bestämmelser angående folkpension, som tillkommer sinnesslöa;

nr 113, av herr *Persson, Ivar*, m. fl., om möjliggörande att använda å ofri

grund belägna magasin och dylika byggnader såsom kreditobjekt m. m.; samt nr 114, av herr *Lindblom* m. fl., angående legalisering av den chiropraktiska verksamheten.

Föredrogos och hänvisades till jordbruksutskottet nedannämnda motioner:

nr 115, av herr *Näslund* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om investeringsanslag till jordfonden;

nr 116, av herr *Aaby-Ericsson* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till kostnader för planeringskommittéer;

nr 117, av herr *Aaby-Ericsson* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till bidrag till jordbrukets rationalisering;

nr 118, av herr *Elofsson, Gustaf*, om vissa ändringar i kungörelsen angående statligt stöd till jordbrukets yttre och inre rationalisering m. m.;

nr 119, av herr *Elofsson, Gustaf*, m. fl., om anslag till främjande av lagringsforskning;

nr 120, av herr *Elofsson, Gustaf*, m. fl., om ökat anslag till bidrag till föreningen för växtförädling av fruktträd;

nr 121, av herr *Gustavson* m. fl., angående statlig kreditgaranti för lån till förvärv av fiskefartyg;

nr 122, av herr *Petersson, Emil*, om anslag till restitution av bensinskatt till fiskare;

nr 123, av herr *Sundelin*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Grundförbättringar: Statens avdiktninganslag;

nr 124, av herr *Andersson, Lars* och herr *Pålsson*, angående utredningar om olika produktionsgrenars lönsamhet inom skilda jordbruksområden;

nr 125, av herr *Eskilsson* och herr *Nilsson, Hjalmar*, angående viss ändring av lantbruksnämndstaxan;

nr 126, av herrarna *Isaksson* och *Aaby-Ericsson*, om anslag till inrättande av sju nya veterinärdistrikt;

nr 127, av herr *Andersson, Lars*, m. fl., om utredning rörande livdjurshandelns ordnande m. m.; och

nr 128, av herr *Näslund*, angående viss ersättning av statsmedel åt delägare i »Svartbyns dikningsföretag av år 1941» i Överluleå socken.

Föredrogos och hänvisades till ett tillfälligt utskott nedannämnda motioner:

nr 129, av herrarna *Eskilsson* och *Isaksson*, om upphävande av bestämmelserna rörande slaktgodemän; samt

nr 130, av fru *Svenson* och herr *Lodenius*, om slopande av sockerransoneringen för de enskilda hushållen.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet herr *Tjällgrens* motion, nr 131, angående en allmän inventering av arbetskraftsbehov och tillgång på arbetskraft.

Föredrogos och bordlades ånyo bankoutskottets memorial nr 1 och 2.

Föredrogos och bordlades Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade proposition nr 11.

Avgåvos och bordlades nedannämnda motioner:

nr 132, av herr *Wistrand* m. fl., med förslag till ändrad lydelse av § 72 regeringsformen m. m.;

nr 133, av herr *Lindblom*, angående viss ändring av 8 § 2 mom. lagen om landsting;

nr 134, av herr *Bergvall* m. fl., angående arbetskraftsproblemet inom den sociala och kulturella samhällsverksamheten;

nr 135, av herr *Andersson, Lars*, m. fl., om ökat anslag till bidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp;

nr 136, av herr *Petersson, Emil* och herr *Sunne*, om ökat anslag till bidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp;

nr 137, av herr *Velander* m. fl., om åtgärder för förbättring av kommunikationsförhållandena i Norrland;

nr 138, av herr *Osvald* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Kammarrätten: Avlöningar;

nr 139, av herr *Osvald*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Naturhistoriska riksmuseet: Avlöningar;

nr 140, av fröken *Andersson* och herr *Bergh*, om anslag till statlig kreditgaranti för studerande;

nr 141, av herr *Bergh*, om ändrade grunder för statsbidrag till uppförande av tjänstebostäder åt folkskollärare;

nr 142, av herr *Gustavson* m. fl., angående statens övertagande av kostnaderna för folkskoleväsendets normala byggnadsbehov av lokaler och tjänstebostäder;

nr 143, av herr *Arrhén*, om anslag till främjande av fiskebåtars förseende med radiotelefoner;

nr 144, av herr *Näsgrård* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om ett investeringsanslag till nybyggnad för statens rättskemiska och farmaceutiska laboratorier;

nr 145, av herr *Petersson, Emil*, om ökat anslag till bidrag till anskaffande och drift av hörapparater;

nr 146, av herr *Grym* m. fl., om anslag till avsättning till fonden för friluftslivets främjande;

nr 147, av herr *Hällgren* och herr *Johanson, Karl August*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar om anslag dels till avlöningar till befattningshavare hos lotsstyrelsen, dels ock till säkerhetsanstalter för sjöfarten;

nr 148, av herr *Mannerskantz* m. fl., om avveckling av statens bränslekommission och statens trafikkommission m. m.;

nr 149, av herr *Ericsson, Carl Eric*, m. fl., om rätt för skattskyldig att vid taxering till statlig inkomstskatt åtnjuta avdrag för påförd förmögenhetsskatt;

nr 150, av herr *Andersson, Lars*, om rätt att vid taxering i vissa fall åtnjuta avdrag för nybyggnad;

nr 151, av herr *Lodenius* m. fl., om silosanläggningars jämställande i taxeringshänseende med fasta maskiner;

nr 152, av herr *Andersson, Lars*, och herr *Persson, Karl*, om utredning angående beskattningen av inkomst, som uppstår på grund av ofrivillig avverkning av skog i vissa fall;

nr 153, av herrar *Lodenius* och *Näsgrård*, om viss ändring av bestämmelserna angående skyldighet att erlagga fastighetsskatt;

nr 154, av herr *Lodenius* m. fl., om utsträckning av tiden för avlämnande av jordbrukares självdeklarationer;

nr 155, av herr *Ericsson, Carl Eric*, om vissa ädelstenars undantagande från försäljningsskatt;

nr 156, av herr *Bergh*, angående omprövning av gällande grunder för ersättning till ordförande i taxeringsnämnd;

nr 157, av herr *Lundqvist*, angående återbetalning i vissa fall av erlagda tjänstepensionsavgifter;

nr 158, av herr *Mannerskantz* m. fl., om utvidgning av replikrätten i första kammaren;

nr 159, av herr *Herlitz*, angående former för sakkunnig granskning av lagar och författningar;

nr 160, av herr *Herlitz*, om åtgärder för bättre tillgodoseende av de enskildas rättsskyddsbehov;

nr 161, av herr *Schlyter*, om skärpt lagstiftning mot rattfylleri;

nr 162, av herr *Lindström* m. fl., om bokförings- och redovisningsskyldighet för sammanslutningar och andra, som bedriva politisk propaganda;

nr 163, av herr *Pålsson*, angående viss komplettering av lagen om övervakning av konkurrensbegränsning inom näringslivet;

nr 164, av herrar *Isaksson* och *Halla-grård*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Lantbruksnämnderna: Avlöningar;

nr 165, av herrar *Mannerskantz* och *Heiding*, om anslag till inrättande av sju nya veterinärdistrikt;

nr 166, av herr *Osvald*, om ökade anslag till befrämjande av fröodlingen;

nr 167, av herr *Ericsson, Carl Eric*, och herr *Osvald*, om viss utökning av fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök;

nr 168, av herr *Hällgren*, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till avlöningsstat för fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök;

nr 169, av herrar *Arrhén* och *Gustavson*, om ändrade benämningar å vissa institutioner inom fiskeristyrelsens verksamhetsområde;

nr 170, av herr *Arrhén*, om anslag till stationerande av bevakningsfartyg för sillfisket vid Island;

nr 171, av herr *Arrhén*, om anslag till utlämnande av lån för anskaffning av flyttrålar;

nr 172, av herr *Hällgren*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg;

nr 173, av herr *Grym* och herr *Sundberg*, *Hugo*, om åtgärder för en mera produktiv fiskodling i Kalix älv;

nr 174, av herr *Persson*, *Karl*, m. fl., om viss ändring i grunderna för producentbidraget till det mindre jordbruket;

nr 175, av herr *Näslund* m. fl., om ändrade regler för producentbidrag på mjölk åt det mindre jordbruket;

nr 176, av herrar *Näslund* och *Pålsson*, om åtgärder för effektivisering av forsknings- och försöksverksamheten på jordbrukets område i Norrland;

nr 177, av herr *Grym*, om utredning beträffande förbättrad utbildning vid statens skogsskolor;

nr 178, av herr *Grym* m. fl., om statligt stöd åt Norrbottens ullspinneriförening u. p. a.;

nr 179, av herr *Pålsson* m. fl., angående

ende särskilda regler för statsbidrag till betesanläggningar i Norrland;

nr 180, av herr *Pålsson* m. fl., om ökat anslag till Statens skogsforskningsinstitut: Särskilda undersökningar;

nr 181, av herrar *Norling* och *Öhman*, om åtgärder för förbättrad bostadsför-sörjning;

nr 182, av herrar *Öhman* och *Norling*, om en effektivisering av den statliga priskontrollen;

nr 183, av herr *Mannerskantz* m. fl., angående direktiven för priskontroll-nämnden;

nr 184, av herr *Ericsson*, *Carl Eric*, och herr *Mannerskantz*, om översyn av kristidsförvaltningen främst ur rättssäkerhetens synpunkt;

nr 185, av herr *Herlitz*, om åtgärder för underlättande av orienteringen i gällande lagar och författningar;

nr 186, av herr *Falk*, angående enhetliga dagliga lästider i folk- och småskolan;

nr 187, av herr *Ericsson*, *Carl Eric*, m. fl., angående nedbringande av läkemedelskostnaderna för kroniskt sjuka m. fl.; samt

nr 188, av herr *Persson*, *Karl*, angående beviljande av lagfart å fastighet, som är föremål för kronans förköpsrätt.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 11.10 förmiddagen.

In fidem

G. H. Berggren.

Söndagen den 23 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 7.30 eftermiddagen.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 11, med förslag till lag angående skyldighet att avlämna för bibliotek avsedda exemplar av tryckt skrift.

Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet nedannämnda motioner:

nr 132, av herr *Wistrand* m. fl., med förslag till ändrad lydelse av § 72 regeeringsformen m. m.; och

nr 133, av herr *Lindblom*, angående viss ändring av 8 § 2 mom. lagen om landsting.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet nedannämnda motioner:

nr 134, av herr *Bergvall* m. fl., angående arbetskraftsproblemet inom den sociala och kulturella samhällsverksamheten;

nr 135, av herr *Andersson, Lars*, m. fl., om ökat anslag till bidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp;

nr 136, av herr *Petersson, Emil*, och herr *Sunne*, om ökat anslag till bidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp;

nr 137, av herr *Velander* m. fl., om åtgärder för förbättring av kommunikationsförhållandena i Norrland;

nr 138, av herr *Osvald* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Kammarrätten: Avlöningar;

nr 139, av herr *Osvald*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Naturhistoriska riksmuseet: Avlöningar;

nr 140, av fröken *Andersson* och herr *Bergh*, om anslag till statlig kreditgaranti för studerande;

nr 141, av herr *Bergh*, om ändrade grunder för statsbidrag till uppförande av tjänstebostäder åt folkskollärare;

nr 142, av herr *Gustavson* m. fl., angående statens övertagande av kostnaderna för folkskoleväsendets normala byggnadsbehov av lokaler och tjänstebostäder;

nr 143, av herr *Arrhén*, om anslag till främjande av fiskebåtars förseende med radiotelefoner;

nr 144, av herr *Näsgård* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om ett investeringsanslag till nybyggnad för statens rättskemiska och farmaceutiska laboratorier;

nr 145, av herr *Petersson, Emil*, om ökat anslag till bidrag till anskaffande och drift av hörapparater;

nr 146, av herr *Grym* m. fl., om anslag till avsättning till fonden för friluftslivets främjande;

nr 147, av herr *Hällgren* och herr *Johanson, Karl August*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar om anslag dels till avlöningar till befattningshavare hos lotsstyrelsen, dels ock till säkerhetsanstalter för sjöfarten; samt

nr 148, av herr *Mannerskantz* m. fl., om avveckling av statens bränslekommission och statens trafikkommission m. m.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet nedannämnda motioner:

nr 149, av herr *Ericsson, Carl Eric*, m. fl., om rätt för skattskyldig att vid taxering till statlig inkomstskatt åtnjuta avdrag för påfordr förmögenhets-skatt;

nr 150, av herr *Andersson, Lars*, om rätt att vid taxering i vissa fall åtnjuta avdrag för nybyggnad;

nr 151, av herr *Lodenius* m. fl., om silosanläggningars jämställande i taxeringshänseende med fasta maskiner;

nr 152, av herr *Andersson, Lars*, och herr *Persson, Karl*, om utredning angående beskattningen av inkomst, som uppstår på grund av ofrivillig avverkning av skog i vissa fall;

nr 153, av herrar *Lodenius* och *Näs-gård*, om viss ändring av bestämmelserna angående skyldighet att erlagga fastighetsskatt;

nr 154, av herr *Lodenius* m. fl., om utsträckning av tiden för avlämnande av jordbrukares självdeklarationer; samt nr 155, av herr *Ericsson, Carl Eric*, om vissa ädelstenars undantagande från försäljningsskatt.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet herr *Berghs* motion, nr 156, angående omprövning av gällande grunder för ersättning till ordförande i taxeringsnämnd.

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet herr *Lundqvists* motion, nr 157, angående återbetalning i vissa fall av erlagda tjänstepensionsavgifter.

Föredrogs och hänvisades till ett tillfälligt utskott den av herr *Mannerskantz* m. fl. väckta motionen, nr 158, om utvidgning av replikrätten i första kammaren.

Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet herr *Herlitz* motion, nr 159, angående former för sakkunnig granskning av lagar och författningar.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott nedannämnda motioner:

nr 160, av herr *Herlitz*, om åtgärder för bättre tillgodoseende av de enskildas rättsskyddsbehov;

nr 161, av herr *Schlyter*, om skärpt lagstiftning mot rattfylleri;

nr 162, av herr *Lindström* m. fl., om bokförings- och redovisningsskyldighet

för sammanslutningar och andra, som bedriva politisk propaganda; samt

nr 163, av herr *Pålsson*, angående viss komplettering av lagen om övervakning av konkurrensbegränsning inom näringslivet.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet nedannämnda motioner:

nr 164, av herrar *Isaksson* och *Hallagård*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Lantbruksnämnderna: Avlöningar;

nr 165, av herrar *Mannerskantz* och *Heiding*, om anslag till inrättande av sju nya veterinärdistrikt;

nr 166, av herr *Osvald*, om ökade anslag till befrämjande av fröodlingen;

nr 167, av herr *Ericsson, Carl Eric*, och herr *Osvald*, om viss utökning av fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök;

nr 168, av herr *Hällgren*, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till avlöningsstat för fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök;

nr 169, av herrar *Arrhén* och *Gustavson*, om ändrade benämningar å vissa institutioner inom fiskeristyrelsens verksamhetsområde;

nr 170, av herr *Arrhén*, om anslag till stationerande av bevakningsfartyg för sillfisket vid Island;

nr 171, av herr *Arrhén*, om anslag till utlämnande av lån för anskaffning av flyttrålar;

nr 172, av herr *Hällgren*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg;

nr 173, av herr *Grym* och herr *Sundberg, Hugo*, om åtgärder för en mera produktiv fiskodling i Kalix älv;

nr 174, av herr *Persson, Karl*, m. fl., om viss ändring i grunderna för producentbidraget till det mindre jordbruket;

nr 175, av herr *Näslund* m. fl., om ändrade regler för producentbidrag på mjölk åt det mindre jordbruket;

nr 176, av herrar *Näslund* och *Pålsson*, om åtgärder för effektivisering av forsknings- och försöksverksamheten på jordbrukets område i Norrland;

nr 177, av herr *Grym*, om utredning beträffande förbättrad utbildning vid statens skogsskolor;

nr 178, av herr *Grym* m. fl., om statligt stöd åt Norrbottens ullspinneriförening u. p. a.;

nr 179, av herr *Pålsson* m. fl., angående särskilda regler för statsbidrag till betesanläggningar i Norrland; och

nr 180, av herr *Pålsson* m. fl., om ökat anslag till Statens skogsforskningsinstitut: Särskilda undersökningar.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet den av herrar *Norling* och *Öhman* väckta motionen, nr 181, om åtgärder för förbättrad bostadsförsörjning.

Föredrogs och hänvisades till ett tillfälligt utskott nedannämnda motioner:

nr 182, av herrar *Öhman* och *Norling*, om en effektivisering av den statliga priskontrollen;

nr 183, av herr *Mannerskantz* m. fl., angående direktiven för priskontrollnämnden;

nr 184, av herr *Ericsson, Carl Eric*, och herr *Mannerskantz*, om översyn av kristidsförvaltningen främst ur rättssäkerhetens synpunkt;

nr 185, av herr *Herlitz*, om åtgärder för underlättande av orienteringen i gällande lagar och författningar;

nr 186, av herr *Falk*, angående enhetliga dagliga lästider i folk- och småskolan; samt

nr 187, av herr *Ericsson, Carl Eric*, m. fl., angående nedbringande av läkemedelskostnaderna för kroniskt sjuka m. fl.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskottet den av herr *Persson, Karl*, väckta motionen, nr 188, angående beviljande av lagfart å fastighet, som är föremål för kronans förköpsrätt.

Avgåvos och bordlades nedannämnda motioner:

nr 189, av herr *Näsgrård* m. fl., angående viss ändring i grunderna för man-

datfördelningen mellan valkretsarna vid val till riksdagen;

nr 190, av herr *Wahlund* m. fl., om utredning i syfte att åvägabringa ändamålsenliga valmetoder;

nr 191, av herr *Wahlund*, om beredande av större plats för s. k. personval vid allmänna val;

nr 192, av herrar *Öhman* och *Norling*, om införande av samma valbarhetsålder vid val till riksdagens båda kamrar;

nr 193, av herrar *Hällgren* och *Näsgrård*, om användning av proportionell valmetod vid landstingens val av ledamöter och suppleanter i hushållningssällskapens förvaltningsutskott;

nr 194, av herr *Wistrand* m. fl., om vissa anslag till försvarets stärkande;

nr 195, av herrar *Mannerskantz* och *Andrén*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar om anslag till försvarets forskningsanstalt;

nr 196, av herrar *Mannerskantz* och *Andrén*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag å tilläggsstat till försvarets forskningsanstalt;

nr 197, av herrar *Mannerskantz* och *Andrén*, om anslag till markförvärf för utvidgning av Remmene skjutfält;

nr 198, av herr *Mannerskantz*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till flytkapitalbyrån;

nr 199, av herr *Wahlund*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till undersökningar rörande vägtrafikolyckor m. m.;

nr 200, av herr *Nordenson*, angående förstärkning av statens organisationsnämnd;

nr 201, av herr *Nordenson*, som ökat anslag till Nationalmuseet: Underhåll och ökande av samlingarna;

nr 202, av herr *Nordenson*, om ökat statsbidrag till svenska institutet för kulturellt utbyte med utlandet;

nr 203, av herr *Holmbäck*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om engångsanslag för vissa vetenskapliga institutioner;

nr 204, av herr *Holmbäck* m. fl., om ökat anslag till undervisnings- och upplysningsverksamhet m. m. för nykterhetens främjande;

nr 205, av herr *Bergvall*, i anledning

av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till understöd åt anstalter och föreningar, som anordna populärvetenskapliga föreläsningar;

nr 206, av herr *Nordenson*, om ökat anslag till avsättning till lotterimedelsfonden;

nr 207, av fröken *Osvald*, angående anslag för upplysningsverksamhet rörande reumatiska sjukdomar;

nr 208, av fröken *Osvald* och herr *Åhman*, angående försöksverksamhet vid statens sjuksköterskeskola för förbättrad rekrytering till sjuksköterskeyrket;

nr 209, av herr *Nilsson, Bror*, om ändrade bestämmelser rörande rese-, trakaments- och flyttningkostnadsersättning åt vissa barnmorskor;

nr 210, av herr *Hage* m. fl., om ökat anslag till understöd åt skattetyngda kommuner;

nr 211, av herr *Norman* m. fl., om bidrag av tipsmedel till Föreningens för skidlöpningens och friluftslivets främjande i Sverige administrationskostnader;

nr 212, av herr *Mannerskantz* och herr *Ericsson, Carl Eric*, angående ändrade lånevillkor för statens låneverksamhet för den mindre skeppsfarten;

nr 213, av herr *Mannerskantz* och herr *Ericsson, Carl Eric*, om beredande av möjlighet för vissa rederier att vid beskattning åtnjuta avdrag för avsättning till investeringsfonder;

nr 214, av herr *Wahlund* och herr *Nilsson, Bror*, om ändrade bestämmelser angående ortsavdragen vid den kommunala beskattningen;

nr 215, av herr *Bergvall* m. fl., angående en allmän sänkning av skattestrycket för alla grupper av skattebetalare;

nr 216, av herr *Bergvall* m. fl. om höjning av arvslotsbeskattningen och avskaffande i samband därmed av kvarlåtenskapsskatten;

nr 217, av herr *Nordenson*, angående sänkning av nöjesskatten för biograf-föreställningar;

nr 218, av herrar *Öhman* och *Norling*, om upphävande av den skärpta beskattningen å vissa konsumtionsvaror;

nr 219, av herr *Mannerskantz* m. fl., om åtgärder för främjande av det frivilliga enskilda sparandet;

nr 220, av herr *Norman*, angående tjänste- och familjepensionsunderlaget för rektorsbefattningar vid statens dövstumskolor;

nr 221, av herr *Holmbäck* m. fl., angående en hyllningsgård från riksdagen till det färöiska lagtinget;

nr 222, av herr *Bergvall*, om förhöjd pension åt f. d. direktören vid musik-konservatoriet Sven Kjellström;

nr 223, av herr *Nerman*, angående en interimistisk lagstiftning om samma s. k. lagaståndtid för stad och land;

nr 224, av herr *Sundvik*, om ändrad ordning för utbetalning av folkpension, som tillkommer å allmän sjukvårdsanstalt intagen pensionstagare;

nr 225, av herr *Holmbäck* m. fl., om skärpta åtgärder mot rattfylleri;

nr 226, av herr *Hage*, om ändrade bestämmelser angående rösträtt å allmänningssstämma;

nr 227, av herr *Björck* och herr *Nilsson, Bror*, angående organisationen av växtskyddsanstaltens verksamhet;

nr 228, av herr *Mannerskantz*, angående förräntningen av lån från spannmålslagerhusfonden m. m.;

nr 229, av herr *Mannerskantz*, om upphävande av vissa regleringsföreskrifter beträffande sågat virke och sågade trävaror; samt

nr 230, av fröken *Osvald* och herr *Petersson, Emil*, om åstadkommande av en effektiv personalvård inom den statliga administrationen.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 7.37 eftermiddagen.

In fidem
G. H. Berggren.

Onsdagen den 26 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 2 eftermiddagen.

Justerades protokollen för den 18, 19 och 20 innevarande månad.

Företogs val av åtta ledamöter i kammarens första tillfälliga utskott. Därvid avlämnades 83 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »Den gemensamma listan» och alla utom en upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

- herr Nilsson, Ernst Hjalmar,
- » Sandberg,
- » Larsson, Nils,
- » Arrhén,
- » Andersson, Gustav Emil,
- » Widner,
- » Weiland,
- » Damström.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Anställdes val av åtta ledamöter i kammarens andra tillfälliga utskott. Därvid avlämnades 78 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »Den gemensamma listan» och alla utom en upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

- herr Andersson, Birger,
- » Eriksson, Einar,
- » Sundberg, Hugo,
- » Löthner,
- » Andersson, Lars,
- fru Flood,
- herr Petrén,
- » Boo.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Företogs val av sex suppleanter i kammarens första tillfälliga utskott. Därvid avlämnades 65 godkända valsedlar, alla

med partibeteckning »Den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

- herr Åman,
- fru Lindström,
- herr Edin,
- » Eskilsson,
- » Pålsson,
- » Andersson, Axel.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Anställdes val av sex suppleanter i kammarens andra tillfälliga utskott. Därvid avlämnades 60 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »Den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

- herr Jonsson, John Wiktor,
- » Andréé,
- » Johannesson,
- » Nilsson, Hjalmar, i Alnarp,
- » Karlsson, Fritiof,
- » Sunne.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Herr statsrådet *Zetterberg* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition nr 13, med förslag till förordning angående allmänt kyrkomöte (kyrkomötesförordning).

Ang. den begärda utredningen om beslutande folkomröstning.

Jämlikt § 20 av kammarens ordningsstadga hade herr *Näsård* till herr statsrådet och chefen för justitiedepartementet framställt följande fråga: »När ämnar regeringen igångsätta den av riksdagen begärda utredningen om beslutande folkomröstning?»

Herr statsrådet och chefen för justitiedepartementet **ZETTERBERG**, som till-

Ang. den begärda utredningen om beslutande folkomröstning.

kännagivit, att han hade för avsikt att vid detta sammanträde besvara nämnda fråga, erhöill ordet och anförde: Herr talman! Herr Näsghård har frågat mig, när regeringen ämnar igångsätta den av riksdagen i skrivelse den 11 maj 1948, nr 199, begärda utredningen om införande av beslutande folkomröstning i vår författning.

Jag kan härpå endast svara, att regeringen ännu icke tagit slutlig ställning till denna fråga. I samband härmed vill jag emellertid erinra om den tunga belastning och de stora kostnader som för närvarande falla på den offentliga utredningsapparaten med en rad särskilt brådskande lagstiftningsfrågor, som måste ha företrädere.

Herr NÄSGÅRD: Herr talman! Jag ber att få tacka statsrådet för svaret och särskilt för att jag har fått ta del av det i förväg, fastän det endast gäller en enkel fråga.

Statsrådet svarar, att regeringen ännu inte har tagit slutlig ställning till om det skall bli någon utredning, och motivet därför är, att utredningsmaskineriet är hårt belastat och att kostnaderna för utredningsarbetena äro stora. Jag kan naturligtvis inte bedöma den frågan, men jag måste uttala min förvåning över att en så viktig fråga som denna skall behöva undanskjutas. I fjol voro inom konstitutionsutskottet samtliga partier ense om att tillstyrka denna utredning. Jag tycker då, att den borde kunna få en något fördelaktigare plats på vänteschemat för igångsättandet av nya utredningar. I kommittéberättelsen redovisas också åtskilliga utredningar, som saklöst borde kunna strykas för att ge rum för en sådan här utredning.

För min del tror jag, att införandet av beslutande folkomröstning skulle verka stimulerande på det politiska intresset. Det är en synpunkt, som inte alldeles hör förbises i dessa tider, när demokratin är hotad ute i världen och kanske kan bli hotad också här.

Det klagas ibland över att riksdagen inte har tillräcklig kontakt med folket, och det kan kanske ligga någonting i

det. Om man under lång tid har deltagit i riksdagsarbetet, har man måhända i en del fall kommit en smula från folkets betraktelsesätt. Funnes det möjlighet till en beslutande omröstning i en och annan viktig fråga, skulle det komma fram klart, om riksdagen har ordentligt fotfäste hos folket eller inte.

Jag skulle också tro, att det en och annan gång kunde hända, att en stor fråga skulle kunna avgöras en liten smula vid sidan om partilinjerna, om den hänsköttes till folket, just när den var aktuell. Vid de allmänna valen måste väljarna ta ståndpunkt till en hel massa frågor samtidigt, men om de finge bli tillfrågade direkt i en bestämd fråga och visste, att de kunde avgöra den utan riksdagen som mellanhand, skulle det säkert kunna vara ganska nyttigt. Vid valen sympatisera kanske många väljare inte med sitt vanliga parti i en viss fråga, men de dra sig av ganska naturliga bevekelsegrunder för att rösta med ett annat parti. Jag bortser då, herr talman, från sådana mer tillfälliga företeelser som folkpartiets röstlån från högern vid 1948 års andrakammarval.

Införandet av beslutande folkomröstning skulle verka uppfriskande på den politiska atmosfären, och jag vill vädja till statsrådet och chefen för justitiedepartementet att fortsätta övervägandena i denna fråga.

Föredrogos och hänvisades till konstitutionsutskottet nedannämnda motioner:

nr 189, av herr *Näsghård* m. fl., angående viss ändring i grunderna för mandatfördelningen mellan valkretsarna vid val till riksdagen;

nr 190, av herr *Wahlund* m. fl., om utredning i syfte att åvägabringa ändamålsenliga valmetoder;

nr 191, av herr *Wahlund*, om beredande av större plats för s. k. personval vid allmänna val;

nr 192, av herrar *Öhman* och *Norling*, om införande av samma valbarhetsålder vid val till riksdagens båda kamrar; samt

nr 193, av herrar *Hällgren* och *Näs-gård*, om användning av proportionell valmetod vid landstingens val av ledamöter och suppleanter i hushållnings-sällskapens förvaltningsutskott.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet nedannämnda motioner:

nr 194, av herr *Wistrand* m. fl., om vissa anslag till försvarets stärkande;

nr 195, av herrar *Munnarskantz* och *Andrén*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar om anslag till försvarets forskningsanstalt;

nr 196, av herrar *Munnarskantz* och *Andrén*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag å tilläggsstat till försvarets forskningsanstalt;

nr 197, av herrar *Munnarskantz* och *Andrén*, om anslag till markförvärv för utvidgning av Remmene skjutfält;

nr 198, av herr *Munnarskantz*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till flyktkapitalbyrån;

nr 199, av herr *Wahlund*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till undersökningar rörande vägtrafikolyckor m. m.;

nr 200, av herr *Nordenson*, angående förstärkning av statens organisations-nämnd;

nr 201, av herr *Nordenson*, om ökat anslag till Nationalmuseet: Underhåll och ökande av samlingarna;

nr 202, av herr *Nordenson*, om ökat statsbidrag till Svenska institutet för kulturellt utbyte med utlandet;

nr 203, av herr *Holmbäck*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om engångsanslag för vissa vetenskapliga institutioner;

nr 204, av herr *Holmbäck* m. fl., om ökat anslag till undervisnings- och upplysningsverksamhet m. m. för nykterhetens främjande;

nr 205, av herr *Bergvall*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till understöd åt anstalter och föreningar, som anordna populärvetenskapliga föreläsningar;

nr 206, av herr *Nordenson*, om ökat anslag till avsättning till lotterimedels-fonden;

nr 207, av fröken *Osvald*, angående anslag för upplysningsverksamhet rörande reumatiska sjukdomar;

nr 208, av fröken *Osvald* och herr *Åman*, angående försöksverksamhet vid statens sjuksköterskeskola för förbättrad rekrytering till sjuksköterskeyrket;

nr 209, av herr *Nilsson*, *Bror*, om ändrade bestämmelser rörande rese-, traktaments- och flyttningskostnadsersättning åt vissa barnmorskor;

nr 210, av herr *Hage* m. fl., om ökat anslag till understöd åt skattetyngda kommuner;

nr 211, av herr *Norman* m. fl., om bidrag av tipsmedel till Föreningens för skidloppningens och friluftslivets främjande i Sverige administrationskostnader; samt

nr 212, av herr *Munnarskantz* och herr *Ericsson*, *Carl Eric*, angående ändrade lånevillkor för statens låneverksamhet för den mindre skeppsfarten.

Föredrogos och hänvisades till bevillningsutskottet nedannämnda motioner:

nr 213, av herr *Munnarskantz* och herr *Ericsson*, *Carl Eric*, om beredande av möjlighet för vissa rederier att vid beskattning åtnjuta avdrag för avsättning till investeringsfonder;

nr 214, av herr *Wahlund* och herr *Nilsson*, *Bror*, om ändrade bestämmelser angående ortsavdragen vid den kommunala beskattningen;

nr 215, av herr *Bergvall* m. fl., angående en allmän sänkning av skattetrycket för alla grupper av skattebetalare;

nr 216, av herr *Bergvall* m. fl., om höjning av arvslottsbekattningen och avskaffande i samband därmed av kvarlåtenskapsskatten;

nr 217, av herr *Nordenson*, angående sänkning av nöjesskatten för biograf-föreställningar;

nr 218, av herrar *Öhman* och *Norling*, om upphävande av den skärpta beskattningen å vissa konsumtionsvaror; samt nr 219, av herr *Munnarskantz* m. fl., om åtgärder för främjande av det frivilliga enskilda sparandet.

Föredrogos och hänvisades till bankoutskottet nedannämnda motioner:

nr 220, av herr *Norman*, angående tjänste- och familjepensionsunderlaget för rektorsbefattningar vid statens dövstumskolor;

nr 221, av herr *Holmbäck* m. fl., angående en hyllningsgård från riksdagen till det färöiska lagtinget; och

nr 222, av herr *Bergvall*, om förhöjd pension åt f. d. direktören vid musik-konservatoriet Sven Kjellström.

Föredrogos och hänvisades till behandling av lagutskott nedannämnda motioner:

nr 223, av herr *Nerman*, angående en interimistisk lagstiftning om samma s. k. lagaståndstid för stad och land;

nr 224, av herr *Sundvik*, om ändrad ordning för utbetalning av folkpension, som tillkommer å allmän sjukvårdsanstalt intagen pensionstagare; och

nr 225, av herr *Holmbäck* m. fl., om skärpta åtgärder mot rattfylleri.

Föredrogos och hänvisades till jordbruksutskottet nedannämnda motioner:

nr 226, av herr *Hage*, om ändrade bestämmelser angående rösträtt å allmäningsstämma;

nr 227, av herr *Björck* och herr *Nilsson*, *Bror*, angående organisationen av växtskyddsanstaltens verksamhet; samt

nr 228, av herr *Mannerskantz*, angående förräntningen av lån från spannmålslagerhusfonden m. m.

Föredrogos och hänvisades till ett tillfälligt utskott nedannämnda motioner:

nr 229, av herr *Mannerskantz*, om upphävande av vissa regleringsföreskrifter beträffande sågat virke och sågade trävaror; samt

nr 230, av fröken *Osvald* och herr *Petersson*, *Emil*, om åstadkommande av en effektiv personalvård inom den statliga administrationen.

Föredrogos och lades till handlingarna bankoutskottets memorial:

nr 1, med överlämnande av fullmäktiges i riksbanken till bankoutskottet avgivna berättelse; och

nr 2, med överlämnande av fullmäktiges i riksgäldskontoret till innevarande riksdag avgivna, till bankoutskottet avlämnade berättelse.

Föredrogos och bordlades Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade proposition nr 13.

Ordet lämnades på begäran till herr förste vice talmannen, som yttrade: Herr talman! Jag hemställer, att kammaren måtte besluta fördela de till tillfälligt utskott remitterade motionerna sålunda:

Första tillfälliga utskottet tilldelas följande motioner:

nr 7, av herr *Nerman*, angående rikets allmänna flaggdagar;

nr 18, av fröken *Osvald*, om skyndsamt utredning rörande åtgärder till skydd för barn och ungdom mot sexualförbrytare;

nr 50, av herr *Mannerskantz* m. fl., om utredning rörande reglerna för enskild vägs överförande till allmänt vägunderhåll;

nr 68, av herr *Isaksson* m. fl., om bättre tillgodoseende av landsbygdsbefolkningens intressen beträffande postgång och telefonförbindelser;

nr 70, av herr *Domö* m. fl., angående en översyn av socialvården;

nr 71, av herrar *Mannerskantz* och *Lundgren*, om vissa åtgärder för att avskilja svårhanterliga och störande element från de kommunala ålderdomshemmen;

nr 158, av herr *Mannerskantz* m. fl., om utvidgning av replikrätten i första kammaren;

nr 185, av herr *Herlitz*, om åtgärder för underlättande av orienteringen i gällande lagar och författningar;

nr 186, av herr *Falk*, angående enhetliga dagliga lästider i folk- och småskolan;

nr 187, av herr *Ericsson*, *Carl Eric*, m. fl., angående nedbringande av läkemedelskostnaderna för kroniskt sjuka m. fl.; samt

Interpellation om frivillig sjukhjälpförsäkring för gifta kvinnor.

nr 230, av fröken *Osvald* och herr *Petersson, Emil*, om åstadkommande av en effektiv personalvård inom den statliga administrationen.

Till *andra* tillfälliga utskottet överlämnas följande motioner:

nr 3, av herr *Elowsson, Nils*, om åtgärder för stävande av vissa motorcyklister bullersamma trafik;

nr 8, av herrar *Norling* och *Öhman*, om direktiv till arbetstidsutredningen att utreda frågan om 40 timmars arbetsvecka för alla arbetstagare;

nr 32, av fröken *Osvald* och herr *Göransson*, om åtgärder för att underlätta den hos krisorganen anställda personals övergång till annan verksamhet;

nr 69, av herr *Niklasson* m. fl., angående skyldigheten att utföra skyddsanordningar vid korsningar mellan stark- och svagströmsledning, tillhöriga olika ägare;

nr 129, av herrar *Eskilsson* och *Isaksson*, om upphävande av bestämmelserna rörande slaktgodemän;

nr 130, av fru *Svenson* och herr *Lodenius*, om slopande av sockerransoneringen för de enskilda hushållen;

nr 182, av herrar *Öhman* och *Norling*, om en effektivisering av den statliga priskontrollen;

nr 183, av herr *Mannerskantz* m. fl., angående direktiven för priskontrollnämnden;

nr 184, av herr *Ericsson, Carl Eric*, och herr *Mannerskantz*, om översyn av kristidsförvaltningen främst ur rättssäkerhetens synpunkt; samt

nr 229, av herr *Mannerskantz*, om upphävande av vissa regleringsföreskrifter beträffande sågat virke och sågade trävaror.

Vad herr förste vice talmannen sålunda hemställt bifölls.

Interpellation om frivillig sjukhjälpförsäkring för gifta kvinnor.

Fru *SVENSON* erhöll på begäran ordet och anförde: Herr talman! Vid höstsessionen 1946 fattade riksdagen beslut

om lag om obligatorisk sjukförsäkring. Riksdagens beslut innebar med endast få undantag bifall till Kungl. Maj:ts förslag. På en enda punkt företog riksdagen vid behandlingen i kamrarna ändring i utskottets förslag. Det gällde frågan om rätt och möjlighet för familjeförsäkrade gifta kvinnor att genom frivillig försäkring erhålla tillägg till den sjukhjälp som utginge till dem på grund av den obligatoriska sjukpenningförsäkringen. Kungl. Maj:t hade ansett, att sådan möjlighet inte borde stå öppen för de familjeförsäkrade gifta kvinnorna. Utskottets majoritet hade företagit en uppmjukning såtillvida att familjeförsäkrad gift kvinna på vissa villkor skulle kunna erhålla ett tillägg med 1: 50 kr. per dag till sjukpenningen. Som villkor sattes att hon före den 1 april 1950 i erkänd sjuk-kassa hade försäkring till högre belopp än 1: 50 per dag och att hon före den 1 oktober 1950 gjorde framställning därom. Enligt utskottets förslag skulle således familjeförsäkrade gifta kvinnor som tidigare ordnat sin sjukförsäkring ha möjlighet att taga en mindre, frivillig försäkring även efter den obligatoriska sjukförsäkringens ikraftträdande. De familjeförsäkrade gifta kvinnor, som antingen inte tillhört sjuk-kassa eller endast varit sjukvårdsförsäkrade, skulle däremot sakna möjligheter att erhålla tillägg till sjukpenningen genom frivillig försäkring. I anledning av reservation till utskottet beslöt riksdagen hemställa hos Kungl. Maj:t om utredning av frågan, huruvida och i vad mån möjlighet borde öppnas för de familjeförsäkrade gifta kvinnorna att genom frivillig försäkring erhålla tillägg till den sjukhjälp, som utginge till dem på grund av den obligatoriska sjukpenningförsäkringen.

Den utredning riksdagen begärde har emellertid ännu icke satts i gång. Visserligen kan sägas att saken inte brådskar, då den obligatoriska sjukförsäkringens ikraftträdande uppskjutits ett år till den 1 juli 1951, men å andra sidan är det betydelsefullt, att de gifta enbart hemarbetande kvinnornas rätt inte åsidosattes i här berörda avseende. Det bör framhållas, att en betydande del av hus-

Interpellation om frivillig sjukhjälpförsäkring för gifta kvinnor.

mödrarna inom jordbruket måste, förutom i hushållet, arbeta både i ladugården och ute på åkrarna. Men denna stora kategori skulle enligt förslaget i propositionen om obligatorisk sjukförsäkring räknas till familjeförsäkrade gifta kvinnor, som inte haft möjlighet att genom frivillig försäkring erhålla tillägg till sjukpenningen. Om familjen vid sjukdomsfall för husmodern måste skaffa ersättare för henne — vilket kan bli nödvändigt i vissa situationer — räcker sjukhjälp om 1:50 per dag inte långt, utan påfrestningen på familjens ekonomi blir kännbar. Det produktiva arbete som lanthusmödrarna utföra borde berättiga dem att, om de så önska, genom frivillig försäkring höja sjukpenningens belopp, så att det ger ett bättre skydd vid inkomstbortfall på grund av sjukdom.

Med anledning av det anförda vill jag

hemställa om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för socialdepartementet få rikta följande fråga:

Kan man förvänta, att den av riksdagen 1946 begärda utredningen om möjlighet för familjeförsäkrade gifta kvinnor att genom frivillig försäkring erhålla tillägg till den sjukhjälp, som utgår till dem på grund av den obligatoriska sjukpenningförsäkringen, kommer att företagas?

På gjord proposition medgav kammaren, att ifrågakvarande spörsmål finge framställas.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 2.41 eftermiddagen.

In fidem

G. H. Berggren.